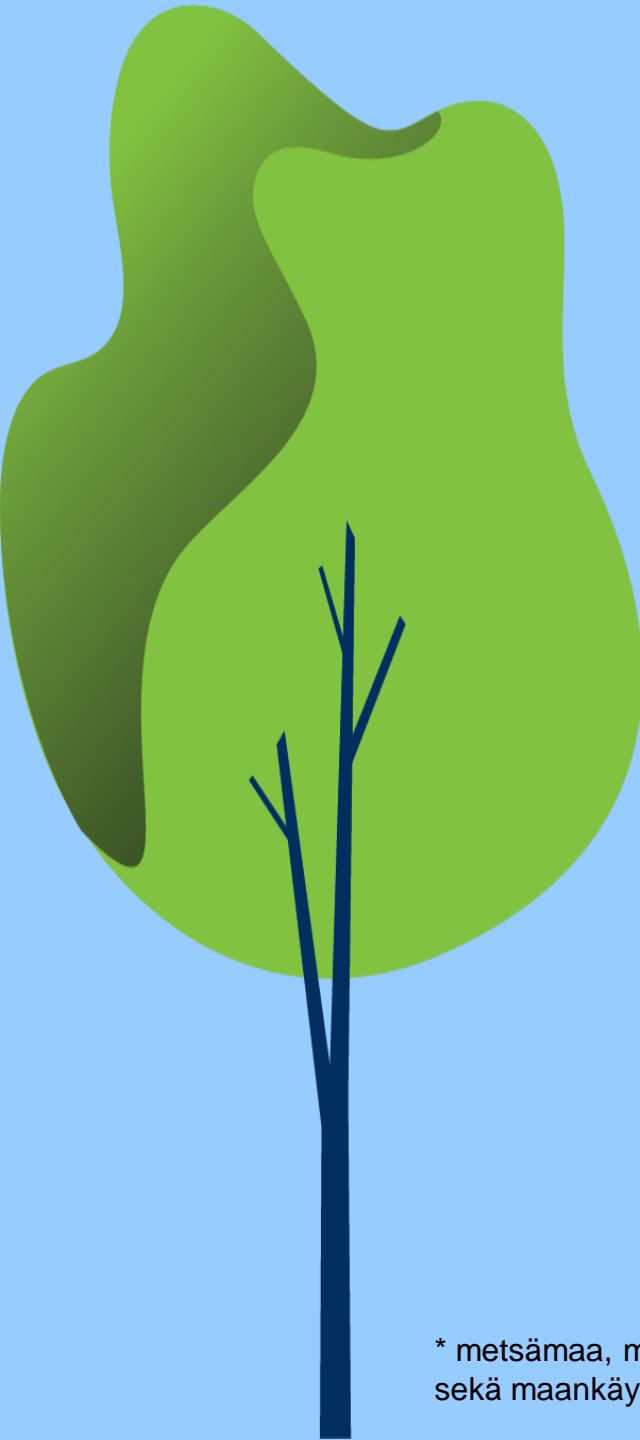

Maankäyttösektorin ilmasto- toimenpidekokonaisuus ja ilmastosuunnitelma

- lyhyt esittely
- hankehaku

Jaana Kaipainen
maa- ja metsätalousministeriö

Hallitusohjelman tavoitteet

- Suomi on hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä ja hiilinegatiivinen pian sen jälkeen.
- Tavoitteena on maankäyttösektorin* päästöjen vähentäminen ja hiilinielujen ja -varastojen ylläpitäminen ja vahvistaminen, vaikuttavien ilmastotoimien toimeenpano sekä tietopohjan vahvistaminen.
- Toteutetaan hallitusohjelman mukaisia maankäyttösektorin ilmastotoimia; ensimmäiset hankkeet käynnistyivät 2020 alkupuolella.
- Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelma valmistellaan v. 2021

* metsämaa, maatalousmaa, kosteikot, rakennettu maa, muu maankäyttö sekä maankäytönmuutokset (mm. metsitys, metsäkato)

MAANKÄYTTÖSEKTORIN TOIMENPIDEKOKONAISUUS, TOIMENPITEET

Hiilinielujen ja -varastojen sekä sopeutumisen vahvistaminen lyhyellä ja pitkällä aikavälillä

ILMASTOKESTÄVÄ MAATALOUS

Hiiltä sitovat ja varastoivat sekä päästöjä vähentävät viljelytavat, -tekniikat ja tuotteet sekä palvelut

Turvelpeltojen käyttö ja hoito

- Turvelpeltojen monivuotinen viljely muokkaamatta (nurmi)
- Säättösalaojitus
- Kosteikkoviljely

Maaperän kasvukunto, viljelyn monipuolistaminen, viljelykierrot

- Maaperän kasvukuntaa lisäävät maanparannusaineet (esim. biohiili, rakennekalkki, nollakuitu) ja kasvit (alus- ja kerääjäkasvit)
- Viljelyn monimuotoistaminen (mm. viljelykierrot, korkean jalostusasteen tuotteet)
- Riskienhallinta

Edistetään **EU- ja kansainvälistä yhteistyötä** ml. 4/1000-aloitetta maatalouden hiilensidonnan ja varastojen vahvistamiseksi

ILMASTOKESTÄVÄ METSÄTALOUS

Huolehditaan **metsien kasvukyvystä** ja terveydestä ja edistetään **monipuolisia metsien kasvatus- ja käsittelytapoja**

- Metsien kasvatus- ja käsittelytapojen monipuolistaminen; jatkuvapitteisen metsänkäsittelyn, sekametsien kasvatuksen edistäminen
- Jalostetun metsänviljelyaineiston käyttö ja lannoitus
- Riskianalyysit ja riskien hallinta
- Ilmasto- ja monimuotoisuustavoitteiden ja toimenpiteiden yhteistarkastelu: ristiriidat ja synergiat

Suometsien ilmastokestävä hoito

- Valuma-aluekohtainen suunnittelu- ja toimintamalli
- Turvemaametsien metsänkäsittelytapojen kokonaisvaikutukset ja kannattavuus - osaaminen

Metsänhoidon suositusten päivittäminen; hillinnän ja sopeutumisen edistäminen

Puun käytön edistäminen pitkäikäisissä puutuotteissa; tutkimus ja tuotekehitys sekä sivuvirtojen hyödyntäminen

MAANKÄYTÖN MUUTOKSIIN LIITTYVÄT TOIMET, KOSTEIKOT

Joutoalueiden metsitystuki

Metsäkadon vähentäminen

- **Rakennetun maan** maankäyttömuutosmaksun, metsäkadon kompensatiojärjestelmän ja muun ohjauksen selvittäminen ja käyttöönotto
- **Pellonraivauksen vähentäminen**
  - Lannan prosessointi ja tuotteistus (HO: ravinnekierroksen toimenpidekokonaisuus), Biokaasuohjelma
  - tilusjärjestelyjen edistäminen; HO peltorakenteen kehittämisohjelma

Monitavoitteiset kosteikot

POIKKILEIKKAAVAT TOIMENPITEET

- **Ohjaukset ja kannustimet** metsien ja maaperän hiilinielujen ja -varastojen vahvistamiseksi
- Metsien ja maatalouden hiilinielujen- ja -varastojen kannustinohjelma/hiilikorvausjärjestelmä ja -markkinat
- Hiilestä kiinni **-tutkimus- ja innovaatio-ohjelma**
- Maankäyttösektorin **tieto-ohjelma** (ml. digi)
- **Viestintä**, vuorovaikutus, neuvonta ja osaaminen
- **Koordinaatio**

Hiilestä kiinni -tutkimus- ja innovaatio (TI)-ohjelma

Tuottaa toimintaympäristön muutoksia ennakoivaa, tutkimukseen perustuvaa tietoa ja ratkaisuehdotuksia.

Sovellettavia, skaalautuvia, uusia, innovatiivisia ratkaisuja.

Haku päättyi 21.12.2020, päätökset rahoitettavista hankkeista helmikuun aikana

TI-ohjelmasta:

<https://mmm.fi/maankayttosektorin-ilmastosuunnitelma/tutkimus-ja-innovaatio-ohjelma>

Kehittämishankkeet

Tutkimustietoon perustuvia käytännönläheisiä hankkeita, joilla jalkautetaan maa- ja metsätalouden ilmastotoimia sekä edistetään ilmastonmuutokseen sopeutumista ja riskienhallintaa

Avoimet haut, julkiset hankinnat, valtionavustukset, laitoksille ja virastoille osoitettavat määrärahat.

1. haku auki 28.2.2022 asti

<https://mmm.fi/maankayttosektorin-ilmastosuunnitelma/avoimet-haut>

Maankäyttösektorin tietohjelma

Tieto-ohjelmassa (2021) toimenpiteet tietoaisteiden hankkimiseksi, niiden käytön kehittämiseksi ja tehokkaan hyödyntämisen edistämiseksi (ml. tietotuotteet ja –palvelut sekä mallinnukset).

Osa hankkeista avoimien (kehittämishanke)hakujen kautta.

Tieto-ohjelmasta:

<https://mmm.fi/maankayttosektorin-ilmastosuunnitelma/tietohjelma>

Haku kehittämishankkeille - teemat

Ensimmäinen kehittämishankehaku avoinna

- Rahoitushakua varten valmistellussa valtioneuvoston asetuksessa (VNA) säädetään valtion talousarviossa vuosittain maankäyttösektorin ilmastopolitiikkaan osoitetun määrärahan käytöstä. Asetuksen mukaan **hankkeiden tavoitteena** on kokonaiskestävyys huomioiden edistää seuraavia tavoitteita:
  - vahvistaa hiilinieluja ja -varastoja lyhyellä ja pitkällä aikavälillä,
  - vähentää kasvihuonekaasujen päästöjä
  - edistää maa- ja metsätalouden sopeutumista ilmastonmuutokseen
  - tuottaa tavoitteisiin liittyvää tutkimustietoa ja edistää kyseisen tiedon käyttöä.
- **Ensimmäisen kehittämishankehaku on auki 25.1.-28.2.2021**

Tässä haussa rahoitetaan nimenomaan **kehittämishankkeita**, joilla tarkoitetaan **tutkimuksen tuloksena ja/tai käytännön kokemuksen kautta saadun tiedon käyttämistä arviointien, aineistokäsittelyjen, tietojärjestelmien käytön, informaatio-ohjauksen, koulutuksen, seurantojen, prosessien tai menetelmien aikaansaamiseen, siltä osin, kun ne eivät ole selkeästi tutkimuksellista, uutta tietoa luovaa työtä.**

- Hiilestä kiinni –kehittämishankewebinaarin (29.1) aineistot:
<https://mmm.fi/maankayttosektorin-ilmastosuunnitelma/avoimet-haut>

VN/1212/2021

HIILESTÄ KIINNI -kehittämishankkeet

- Hankehaku 25.1.-28.2.2021

 Nappaa hiilestä kiinni
MAANKÄYTTÖSEKTORIN
ILMASTORATKAISUT

#hiilestäkiinni

Teemat

Ilmastokestävän metsätalouden edistäminen

Ilmastokestävän maatalouden edistäminen

Maankäytön muutokset ja kosteikot

Maa- ja metsätalouden sopeutuminen ilmastonmuutokseen

Maankäyttösektorin tieto-ohjelman toteuttaminen

Teema: Ilmastokestävä metsätalous

- Metsälannoituksella kasvunlisäystä ja ilmastohyötyjä kestävästi
- Jalostetusta metsänviljelyaineistosta ilmastohyötyjä
- Sorkkaeläinten vaikutus metsien terveyteen ja kasvukykyyn
- Puurakenteiden edistäminen maataloilla
- Puutuote -viestintähankkeet

Teema: Ilmastokestävä maatalous

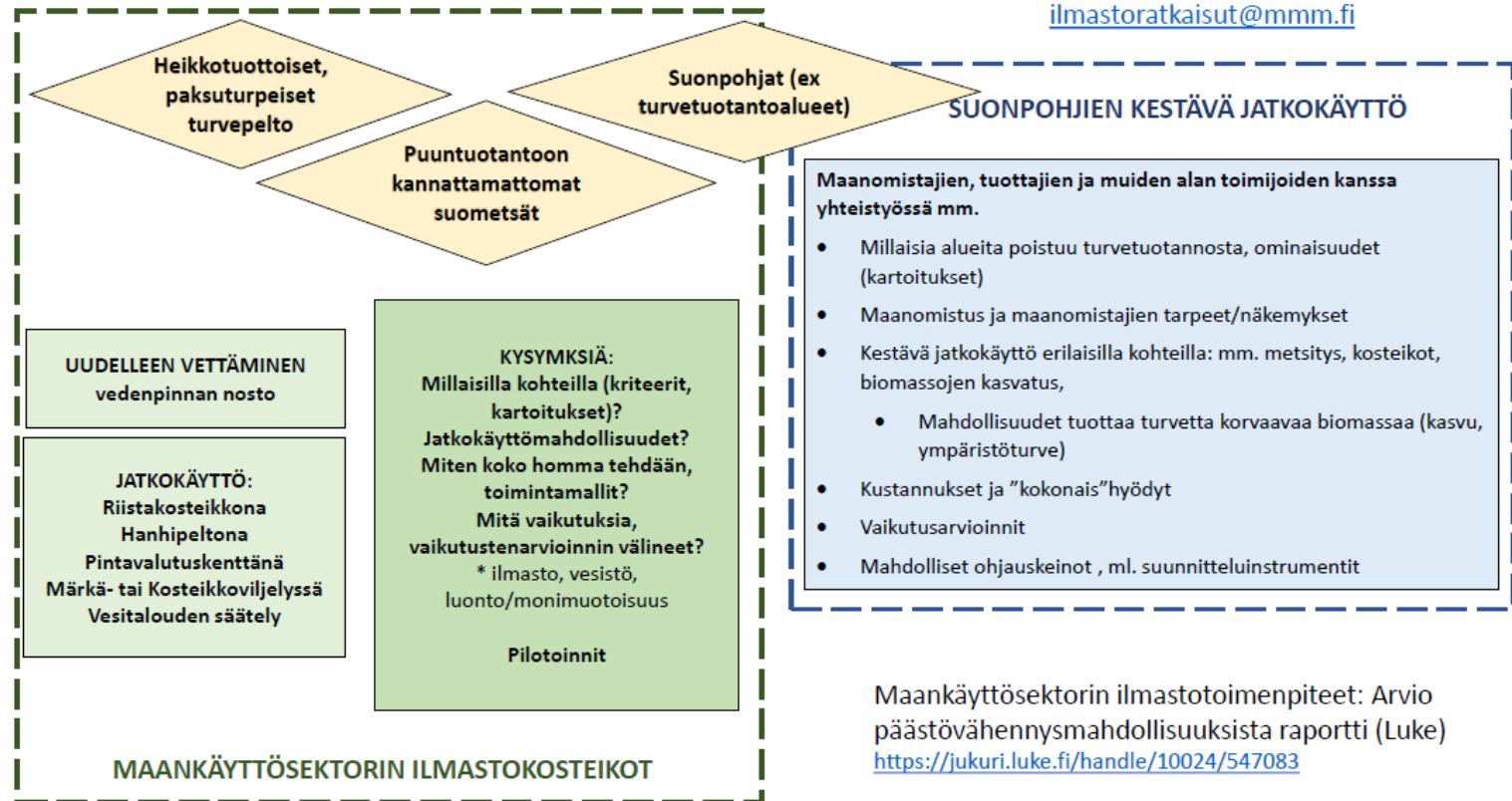
- Viljelyn monipuolistaminen ja viljelykiertojen lisääminen
- Lannankäsittely- ja rehustusratkaisujen suunnittelu eläinsuojainvestoinneissa
- Kansainvälinen maaperäyhteistyö: viestintä ja koordinaatio

Teema: Maankäytön muutoksiin liittyvät toimet ja kosteikot

- Maankäyttösektorin ilmastokosteikkojen edistäminen
- Suonpohjien kestävä jatkokäyttö

Kysymyksiä voi lähettää myös:
ilmastoratkaisut@mmm.fi

Teema: Maa- ja metsätalouden sopeutuminen ilmastonmuutokseen

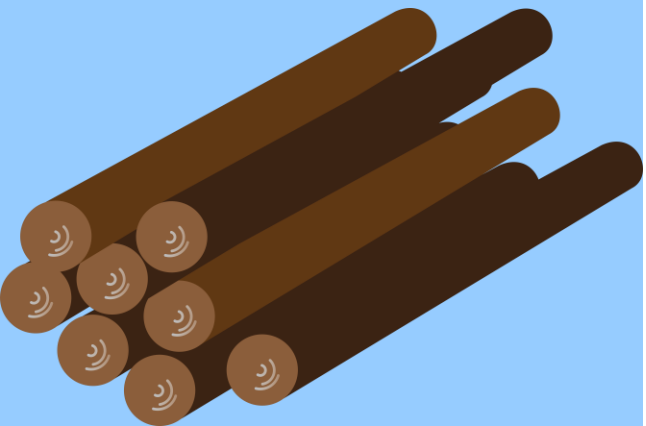
- Sää- ja ilmastoriskitiedon hyödyntäminen maatalouden käytännön työssä
- Kaukokartoitusaineistojen hyödyntäminen, tuhonaiheuttajien seurannan, torjuntamenetelmien ja ammattilaisten tuhoosaamisen kehittäminen
- Kasvien viljelyvarmuuden parantaminen ilmastonmuutoksen myötä muuttuvissa oloissa
- Maatalousyrityksen johtamisen tukivälineet ilmastonmuutokseen sopeutumisessa ja sen aiheuttamien muutosten hallinnassa

Teema: Maankäyttösektorin tieto-ohjelman toteutus

- Maaperätiedon kehittäminen:
  - Lohkokohtaisen maaperätiedon tuottaminen
  - Maaperätiedon tarkentaminen toimijoiden käyttöön
- Biomassan estimointi, kartoitus ja mallinnus
  - Biomassan estimointiin, kartoitukseen ja mallinnukseen liittyvän tietopohjan kehittäminen.
- Tieto tukemassa sopeutumista ja riskienarviointia muuttuvassa ilmastossa

Kehittämishankehaku – käytäntö ja arviointi

Kuka voi hakea?

HIILESTÄ KIINNI -kehittämishankkeet

Yleiset ohjeet

Nappaa
hiilestä
kiinni
MAANKÄYTTÖSEKTORIN
ILMASTORATKAISUT

#hiilestäkiinni

- Määrärahaa voivat hakea julkis- tai yksityisoikeudelliset oikeushenkilöt, kuten esimerkiksi maankäyttösektorilla toimivat yritykset, kehittämissyhteisöt, järjestöt, ammattikorkeakoulut, yliopistot ja tutkimuslaitokset, virastot ja laitokset sekä kunnat tai maakuntien liitot.
- Hakijoita kannustetaan yhteistyöhön muiden toimijoiden kanssa ja muodostamaan hankekonsortioita. Tämä katsotaan eduksi hakemuksia arvioitaessa.
- Hankkeet voivat olla kestoaltaan 1-3 vuotisia, mutta on myös mahdollista rahoittaa lyhyempiä kuin vuoden pituisia hankkeita.
- Hankkeiden koot vaihtelevat ja osasta teemoista voidaan rahoittaa useampi hanke. Ministeriö voi olla rahoittamatta yhtään hanketta

Nappaa
hiilestä
kiinni
MAANKÄYTTÖSEKTORIN
ILMASTORATKAISUT

Kuinka paljon rahoitusta voi hakea?

- Jokaisen teeman kohdalla on kerrottu teemassa jaettavana olevan rahoituksen viitteellinen suuruusluokka.
- Yksittäiset hankkeet voivat olla kooltaan esimerkiksi noin 50 000 – 400 000 euron välillä, mutta perustelluista syistä myös suurempia.
- Rahoitusta hakuun käytettävissä kaikkiaan noin 10 miljoonaa euroa

Tukitasot

- Tutkimuslaitosten ja valtion laitosten osalta 70 %
- Taloudelliseen toimintaan yrityksille 50% ja PK-yrityksille 70 %
  - Tukimuodot: tutkimus- ja kehittäminen (yleinen ryhmäpoikkeusasetus artikla 25), koulutustuki (yleinen ryhmäpoikkeusasetus artikla 31), Tietämyksen siirtoa ja tiedotusta koskeviin toimiin metsätalouseläällä tarkoitettu tuki (maatalouden ryhmäpoikkeusasetus artikla 38)
- Neuvontatoimintaan: 1500 euroa per neuvontakerta (maatalouden ryhmäpoikkeusasetus artikla 21 sekä 39).
- Muuhun kuin taloudelliseen toimintaan: 90%
- Suomen metsäkeskuksen osalta: 100%

Hyväksyttävät kustannukset

- Yleiset edellytykset taloudelliseen toimintaan tulevat ryhmäpoikkeusasetuksista (kuvattu yleisissä ohjeissa)
  - Hakuohjeessa kunkin teeman kohdalla on merkitty, mitä artiklaa sovelletaan
- Muuhun kuin taloudelliseen toimintaan ja valtion organisaatioille sovelletaan MMM yleis- ja erityisavustuksen ehdoissa määritellyjä hyväksyttäviä kustannuksia

Tukea ei voida myöntää yrityksille, jotka ovat yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 2 artiklan 18 kohdan mukaisesti taloudellisissa vaikeuksissa. Hakijan tulee vakuuttaa hakemuksessaan, ettei se ole vaikeuksissa oleva yritys. Lisäksi maa- ja metsätalousministeriölle tulee antaa mahdollisuus tarkastaa asia yrityksen tilinpäätösasiakirjojen perusteella.

Miten hakemukset arvioidaan?

- Arvioidaan virkamiestyönä maaliskuussa
  - Teemakohtaiset arviointiryhmät
  - Mukaan pyydetty YM edustajia + TEM teemasta riippuen
  - Tarvittaessa voidaan pyytää myös ulkopuolisia arvioita
- MMM päättää arvioinnin pohjalta
  - Käsitellään maankäyttösektorin projektiryhmässä
- Rahoituspäätökset maalis-huhtikuun vaihteessa

Arviointikriteerit

- kuinka hyvin hanke tukee hallitusohjelman maankäyttösektorin ilmastotoimenpiteiden tavoitteita (arvio 1-5)
- hankesuunnitelman toteuttamiskelpoisuus ja laatu (arvio 1-5)
  - ml. viestintä ja vuorovaikutussuunnitelma
- hakijan asiantuntemus ja perehtyminen aihepiiriin (arvio 1-5)
  - ml. hankkeeseen osallistuvien henkilöiden asiantuntemus
- ratkaisujen käyttökelpoisuus, monistettavuus ja laajennettavuus (arvio 1-5)
  - ml. suunnitelma tulosten viemisestä käytäntöön
- konsortion monipuolisuus ja toimivuus (arvio 1-5)
  - ml. käytettävissä olevien henkilöresurssien riittävyys kuvattuun tehtävää/hankkeeseen
- arvioidut talous- ja työllisyysvaikutukset, muut sosiaaliset vaikutukset sekä ympäristövaikutukset (esim. vesistövaikutukset, monimuotoisuus) sekä arvioi siitä, kuinka hanke tukee kokonaiskestävyyttä (sanallinen arviointi)

Lisätietoja

- [Nettisivut](#)
- Yleiset tiedustelut osoitteeseen ilmastoratkaisut@mmm.fi
- Projektikoordinaattori, johtava asiantuntija, Reetta Sorsa, reetta.sorsa(at)mmm.fi, tel. 029 516 2118
- Metsähankkeet, erityisasiantuntija, Jaakko Nippala, jaakko.nippala(at)mmm.fi, 029 516 2119
- Maataloushankkeet, erityisasiantuntija, Anna Salminen, anna.salminen(at)mmm.fi, 029 516 2002
- Tutkimus- ja innovaatio-ohjelma, erityisasiantuntija, Eeva Karjalainen, eeva.karjalainen(at)mmm.fi, tel. 029 516 2137
- Viestintä, viestintäasiantuntija, Päivi Kari, paivi.kari(at)mmm.fi, tel. 029 516 2122

**Nappaa
hiilestä
kiinni**

**MAANKÄYTTÖSEKTORIN
ILMASTORATKAISUT**

#hiilestäkiinni